

5.06.2018 Komisja Prawna FSSM opublikowała kolejną informację, dotyczącą odpowiedzi na pytanie: Czy po śmierci emeryta lub rencisty policyjnego jego emerytura lub renta może być dziedziczona?

Do Komisji Prawnej FSSM kierowane są pytania dotyczące możliwości dziedziczenia przez osoby bliskie osób poszkodowanych ustawą represyjną z 16 grudnia 2016 r. ich emerytur i rent policyjnych. Wielu zna odpowiedź na tak postawione pytanie, inni zaś mają w tym zakresie określone wątpliwości. Rozumiemy ten problem, stąd postaramy się na nie odpowiedzieć w możliwie krótki i przystępny sposób. Na początek jednak kilka kwestii o znaczeniu bardziej ogólnym.

Co rozumiemy przez „dziedziczenie”? Otóż nie wchodząc w zawłości prawne możemy przyjąć, że dziedziczenie polega na tym, iż z chwilą śmierci spadkodawcy jego prawa i obowiązki przechodzą na jedną lub kilka osób (spadkobierców), ale za wyjątkiem tych praw i obowiązków, które są ściśle związane z osobą zmarłego, o czym dalej.

Jak wiemy, emerytem lub rencistą policyjnym staje się funkcjonariusz zwolniony ze służby w Policji, Urzędzie Ochrony Państwa, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służbie Kontrwywiadu Wojskowego, Służbie Wywiadu Wojskowego, Centralnym Biurze Antykorupcyjnym, Straży Granicznej, Biurze Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej lub w Służbie Więziennej, który ma ustalone prawo do emerytury lub renty policyjnej. Świadczenie to przysługuje na warunkach i w wysokości określonej w ustawie z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji (...). Znamy te zasady, chociażby z treści decyzji emerytalnej lub rentowej Dyrektora ZER.

Kiedy ustaje prawo do emerytury lub renty policyjnej? Otóż prawo do tych świadczeń ustaje z chwilą śmierci uprawnionego funkcjonariusza (emeryta lub rencisty policyjnego).

Ww. ustawa emerytalna z 18 lutego 1994 r. wyodrębnia pojęcia: „emerytura policyjna”, „policyjna renta inwalidzka” przyznawane funkcjonariuszom oraz „policyjna renta rodzinna” przysługująca uprawnionym członkom rodziny zmarłego emeryta lub rencisty policyjnego. Z treści przepisów ww. ustawy emerytalnej wynika więc, że emerytura i renta policyjna są świadczeniami o charakterze osobistym, ściśle związanymi z osobą uprawnionego funkcjonariusza, co więcej mającymi charakter niezbywalny.

Wnioski:

Prawa do emerytury lub renty policyjnej, jako świadczenia o charakterze osobistym a jednocześnie „prawa niezbywalnego”, nie można przenieść na żadną inną osobę. Po śmierci funkcjonariusza (emeryta lub rencisty policyjnego) jego świadczenie nie może być więc dziedziczone.

[Odmiennie regulacje prawne w tym zakresie, ale dotyczące płaconych składek emerytalnych, obowiązują w powszechnym systemie emerytalnym).

Rodzinie, po śmierci emeryta lub rencisty policyjnego, przysługuje policyjna renta rodzinna. Na tej podstawie o prawo do policyjnej renty rodzinnej może ubiegać się np. wdowa po zmarłym emerycie lub renciście policyjnym.

Uwaga! Szczegółowe zasady przyznawania policyjnej renty rodzinnej oraz krąg osób uprawnionych zostały przedstawione na stronie ZER MSWiA: <http://zer.mswia.gov.pl> oraz w Informatorze dla członków Federacji autorstwa mec. Katarzyny Przyborowskiej zamieszczonym na stronie **FSSM.PL**.

Musimy też przyjąć do wiadomości, że w przypadku śmierci emeryta lub rencisty policyjnego w trakcie trwania procesu (postępowania odwoławczego przed Sądem Okręgowym w Warszawie), Sąd sprawę taką umorzy. Stanie się tak dlatego, że proces dotyczy praw osobistych represjonowanego jako strony, które niestety (jak wyżej opisaliśmy) wygasają wraz z jego śmiercią. Okoliczność ta obliuguje Sąd do wydania postanowienia o umorzeniu postępowania. Oznacza to, że nie dojdzie już do rozstrzygnięcia sprawy co do jej istoty z powodu niedopuszczalności wyrokowania.

Komisja Prawna FSSM

<https://www.fssm.pl/emerytury-policyjnej-nie-mozna-odziedziczyc>

Dodano: 5 czerwca 2018 r.

Aneks **Raz jeszcze o dziedziczeniu emerytury policyjnej**

Jesteśmy pełni uznania Koleżankom i Kolegom za uważną lekturę naszych „Informacji Prawnych”, w tym ostatniej, dotyczącej

odpowiedzi na pytanie o dziedziczenie emerytury lub renty policyjnej. Dziękujemy też za komentarze na ten temat, a także za głosy krytyczne na fb, choć czy uprawnione?

Chcielibyśmy zwrócić wagę zainteresowanych na następujące okoliczności.

1. Nasza „Informacja...” z 4 czerwca b.r. dotyczyła wyłącznie, cyt.: „możliwości dziedziczenia przez osoby bliskie poszkodowanym ustawą represyjną z 16 grudnia 2016 r. ich emerytur i rent policyjnych”, a ściślej prawa do tych świadczeń.

2. Wskazywany przez naszych czytelników i oczywiście znany nam art. 136 ustawy dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych reguluje sytuację prawną osób bliskich zainteresowanego, który zmarł po wniesieniu wniosku o świadczenie. Chodzi tu o tzw. „świadczenia niezrealizowane”. Potencjalnie, do świadczeń należnych tej osobie do dnia jej śmierci, uprawnione są trzy kategorie osób:

małżonek i dzieci, z którymi osoba zmarła prowadziła wspólne gospodarstwo domowe,

małżonek i dzieci, z którymi osoba zmarła nie prowadziła wspólnego gospodarstwa domowego,

inni członkowie rodziny uprawnieni do renty rodzinnej lub na których utrzymaniu pozostawała osoba zmarła.

Ww. art.136 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, w sposób odmienny od prawa spadkowego, reguluje uprawnienia członków rodziny do niezrealizowanych świadczeń po zmarłym - uprawnionym do emerytury lub renty (wyrok SA w Lublinie z dnia 19 sierpnia 1999 r., III AUa 229/99). Tak więc przepis ten nie ma nic wspólnego z prawem spadkowym a więc i z dziedziczeniem. Oznacza to w praktyce, że nie trzeba przeprowadzać sformalizowanego postępowania spadkowego.

3. Niezbędnym warunkiem ewentualnego domagania się przez wskazanych członków rodziny wypłaty świadczenia należnego po zmarłym uprawnionym do emerytury lub renty (w naszym przypadku w trybie art.136 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, w zw. z art. 11 naszej ustawy emerytalnej) jest uprzednie zgłoszenie przez niego wniosku o świadczenie (wyrok SN z dnia 23 kwietnia 1997 r., II UKN 77/97). Przepis ten dotyczy zatem tych zmarłych emerytów i rencistów, którzy jeszcze nie pobierali świadczeń, lecz przed śmiercią wystąpili z wnioskiem o emeryturę lub rentę

(Komentarz do art.136 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, Emerytury i renty z FUS. Emerytury pomostowe; pod red. prof. Kamila Antonów)

4. Roszczenia o wypłatę emerytury lub renty, jako „świadczeń niezrealizowanych” wygasają po upływie 12 miesięcy od dnia śmierci osoby, której to świadczenie przysługiwało.

Reasumując, nasza „Informacja Prawna” z 4 czerwca b.r., z założenia dotyczyła jedynie kwestii dziedziczenia prawa do emerytury lub renty policyjnej i niczego więcej. Jednakże z uwagi na wykazane zainteresowanie naszych Koleżanek i Kolegów zagadnieniem tzw. „świadczeń niezrealizowanych”, opatrzyliśmy nasz aneks krótkim komentarzem dotyczącym tej właśnie problematyki. Nadal będziemy wsłuchiwać się w potrzeby naszych czytelników w zakresie tematyki oczekiwanych informacji prawnych.

Osobnym zagadnieniem jest możliwość oraz tryb odzyskiwania (w przyszłości) przez naszych bliskich (spadkobierców) tej części emerytur lub rent, która została nam odebrana ustawą represyjną z 16 grudnia 2016 r. Ale o tym później, w kolejnych informacjach prawnych.

Komisja Prawna FSSM

<https://www.fssm.pl/emerytury-policyjnej-nie-mozna-odziedziczyc---aneks>

Dodano: 9 czerwca 2018 r.